

**Teksten nedenfor er hentet fra St.prp.nr. 75 (2003-2004).
Supplering av Verneplan for vassdrag.**

Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 11. juni 2004, godkjent i statsråd samme dag.

022/5 Kosåna (V.nr. 022.CZ)

Fylke:	Vest-Agder
Kommune:	Marnardal, Evje og Hornnes, Åseral, Audnedal, Vennesla
Nedbørfelt:	220,1 km ²
Urørt natur:	29 %
SP-kategori/gruppe:	II/9
Nasjonale laksevassdrag:	-

Kosåna er en av de største sideelvene til øvre del av Mandalselva. Vassdraget har to kildeområder på heiområdet øst for Kyrkjebygdi. Skoggrensen strekker seg opp mot 600 moh. Feltet ligger i høydesonen 741-90 moh., der største delen ligger mellom 300 og 500 moh. Sprekkeretningene i berggrunnen har gitt grunnlaget for dagens landformer. Dalformen, skuringsspor og løsmassefordelingen er spor etter isens arbeid. Elveløpet er variert og følger delvis sprekkesystemet. Innløpet til Kosvatn har et velutviklet delta. Ved Gunnarsvatn bidrar kroksjøer og meanderende partier til mangfoldet i vassdraget. Feltet har store sammenhengende myrområder av flere typer, og deler av disse er verneverdige. Fuglelivet knyttet til våtmarker er rikt. Flere av artene er sjeldne for landsdelen og rødlistede arter er registrert. Mangfoldet av skogtyper er stort. Det er flere kulturminner langs vassdraget, i hovedsak knyttet til steinalderbosetting, seter- og skogsdrift.

Veier og bygninger er eneste tekniske inngrep av betydning. Fast bosetning er i hovedsak konsentrert til nær utløpet. Vassdraget er godt egnet til tradisjonelt friluftsliv, særlig vannbaserte aktiviteter. Relatert til regionen for øvrig, har feltets preg av urørthet stor verdi.

Styringsgruppens vurdering: Store deler av feltet har preg av urørthet og vassdraget er ikke berørt av kraftutbygging, i motsetning til hovedvassdraget. Det er store verdier knyttet til geologisk og biologisk mangfold, særlig pga. elvas varierende løpsform og innslag av våtmarker. Vassdraget er svært godt egnet for tradisjonelt friluftsliv. Styringsgruppen foreslår at vassdraget tas inn i verneplanen.

Høringsuttalelsene og NVEs vurdering og anbefaling.

Evje og Hornnes kommune og Marnadal kommune går imot vern av vassdraget og viser spesielt til usikkerheten som er knyttet til forvaltningen av 10-metersbeltet langs vassdraget. Vennesla kommune har ikke merknader til vern av vassdraget. Aust-Agder fylkeskommune går inn for vern av vassdraget, og det samme gjelder både fylkesmannen i Vest-Agder og fylkesmannen i Aust-Agder. Agder Energi Produksjon ønsker ikke vern av vassdraget. Norges Bondelag Agderkontoret og Norges Skogeierforbund går imot vern, mens Samarbeidsrådet for Naturvernsaker går inn for vern.

Når det gjelder kommunenes usikkerhet knyttet til forvaltningen av 100-metersbeltet langs vernede vassdrag, vises det til omtalen av dette i innstillingens generelle del. NVE finner ikke å kunne legge avgjørende vekt på dette forholdet, og anbefaler vern av vassdraget.

Departementshøringen og departementets tilråding.

Vest-Agder fylkeskommune går imot vern av Kosåna.

Aust-Agder fylkeskommune går inn for vern av Kosåna. Vern støttes også av Vennesla kommune og fylkesmennene i Aust- og Vest-Agder.

Departementet tilrår at Kosåna tas inn i verneplanen.